

Verslag Edustandaard Werkgroep

Uitwisseling Leerlinggegevens en Resultaten

Datum en locatie

22 november 2017, 10.00-12.30 uur

Locatie: Cursus- en vergadercentrum Domstad, Utrecht

Aanwezigen:

Lotte Schiphof (Dotcomschool), Lisette van Kemenade (Zwijsen), Robert Giesbergen (Zwijsen), Geert Evers (Cito), Michiel de Jong (Boom Uitgevers), Tom Kirchner (Topicus, SOMtoday), Wico van den Berg (Topicus, ParnasSys), Marcel Dol (Noordhoff Uitgevers), Jacob Molenaar (zelfstandig adviseur, project VO-raad), Anton Visser (Rovict, Esis), Claudia Cobelens (Kennisset – implementatieprojectleider Edu-k), Elise Lustenhouwer (Kennisset – Bureau Edustandaard), Brian Dommissie (Kennisset – voorzitter)

Agenda:

1. Opening, mededelingen, vaststellen agenda
2. Doornemen verslag en acties d.d. 29 maart 2017
3. Wijzigingsverzoek Attributenbeleid Edu-k: profiel voor standaard attributensets toegang en gebruik PO (zie de stukken [Wijzigingsverzoek](#) en [Voorstel](#))
4. Nieuwe opzet documentatie (presentatie door Elise Lustenhouwer, Kennisset)
5. Uitwerken scenario's: toepassingsgebieden van UWLR (presentatie door Claudia Cobelens, implementatiebegeleider Kennisset)
6. UWLR Vocabulaire voor veld "vakgebied" ([presentatie met eerste voorstel](#))
7. Testvoorziening voor UWLR, statusupdate
8. Voorstel uitwerken voor Releasebeleid UWLR
9. Doornemen Issuelijst
10. Rondvraag
11. Afsluiting

NB alle stukken staan (of komen te staan) op de pagina van deze bijeenkomst op de Edustandaard website: https://www.edustandaard.nl/standaard_bijeenkomsten/2199-2/

1. Opening, mededelingen, vaststellen agenda

Brian Dommissie opent de vergadering en merkt op dat er een aantal nieuwe gezichten aan tafel zijn aangeschoven. Er wordt daarom een korte voorstelronde gedaan.

Er zijn diverse afmeldingen ontvangen waaronder de standaardisatie expert Jos van der Arend, die vanwege een (kleine) operatie er niet bij kan zijn. Zijn taken worden door Claudia en Elise overgenomen in dit overleg.

Elise geeft aan dat vanwege de nauwe verwevenheid van agendapunt 4 en 5 zij voorstelt om ze op de agenda om te draaien. Daarmee wordt ingestemd.

2. Doornemen verslag 29 maart 2017

Geert Evers merkt op dat hij bij agendapunt 3, vaststellen UWLR 2.2, heeft opgemerkt dat voor Cito deze versie niet toereikend is. Dit gegeven de interactiepatronen die Cito nodig heeft en in DULT heeft geïmplementeerd, die nu nog niet worden ondersteund. Hij merkt tevens op dat het aantal DULT-koppelingen groeiende is.

Brian Dommissie geeft aan dat dit inderdaad is genoemd en dat dit op de roadmap staat van toekomstige versies.

3. Wijzigingsverzoek Attributenbeleid Edu-k: profiel voor standaard attributensets toegang en gebruik PO

In het [attributenbeleid van Edu-k](#) zijn scope en uitgangspunten benoemd ten aanzien van het verstrekken van persoonsgegevens (van onderwijsvolgers en onderwijsmedewerkers) in gegevensuitwisselingen. Als kader is onder andere gesteld dat "scholen moeten kunnen kiezen welke gegevens zij met leveranciers beschikbaar stellen, een nul-scenario (alleen het ECK iD) moet ook tot de opties behoren. In de Tactische Overleggen is uitgebreid gesproken over dit publieke kader ten aanzien van het attributenbeleid. De private partijen hebben aangegeven dat het nu niet mogelijk is om alle scholen individueel te laten kiezen met welke attributensets zij willen werken en dat op dit moment ook het nul-scenario nog niet werkbaar is. Het voorstel is gedaan om per sector en per proces een vaste standaard set attributen af te spreken, die dan voor alle scholen geldt. Het

bepalen van de vaste attributenset is onderdeel van het implementatieprogramma en vastgelegd in het onderhavige attributenbeleid.”

In hetzelfde stuk zijn per sector voor een aantal processen die in de Distributie & Toegang-keten spelen, de standaard attributensets nader uitgewerkt. De uitwisselingen in het kader van UWLR passen voor een deel in die processen.

Er is een wijzigingsverzoek ingediend vanuit het *Tactisch Overleg Inzicht in het Leerproces PO* om voor de aanlevering van leerlinggegevens in het kader van de processen *Toegang* en *Gebruik* een profiel op te leveren op basis van deze standaard attributensets. Er zijn momenteel twee profielen op de uitwisseling van leerlinggegevens in de UWLR-afsprakenet o.b.v. EDEXML 2.1 die elk zijn gericht op een specifieke context (scenario):

- Het profiel “Smalle set”, ten behoeve van de toepassingen als methodegebonden leren en toetsen, zoals die o.a. wordt aangeboden door een aantal uitgevers in het PO via Basispoort.
- Het profiel “LVS set”, ten behoeve van de toepassingen landelijk-genormeerde toetsen.

De twee profielen zijn vergeleken met de standaard attributenset uit het attributenbeleid. Daarin zijn een 6-tal verschillen onderkend. Op basis van de geconstateerde verschillen heeft Bureau Edustandaard een voorstel voor een profiel opgesteld dat past bij de standaard attributenset van het attributenbeleid voor de processen *toegang* en *gebruik* in het PO.

Bij het doornemen van de 6 verschillen (zie presentatie) worden de volgende punten er uit gelicht:

1. In de standaard attributensets van het attributenbeleid wordt “voornaam” opgenomen. Vanuit standaardisatieperspectief is dit niet wenselijk. In UWLR-EDEXML profielen hebben we het over “roepnaam” wat ook overeenkomt met de NEN/ISO normen. Los daarvan is “voornaam” ook onpraktisch omdat die meestal afwijkt (en ook vaak onbekend is) dan hoe een persoon (kind) echt wordt genoemd en ook zichzelf zo noemt. Wel “voorletters (zonder punten)” zouden mogen. De werkgroep wil graag vasthouden aan de (inter)nationale afspraken hierover en derhalve “roepnaam” blijven hanteren. Tevens wordt geadviseerd om dit ook in de standaard attributensets aan te laten passen omdat men het lastig vindt om met twee verschillende “regimes” te moeten werken (RED: dit is inmiddels gedaan en zal ook worden opgepakt vanuit Edu-k).
2. In UWLR-EDEXML profielen wordt achternaam gehanteerd, in het attributenbeleid de achternaamletter. Er wordt in dit kader gewezen op een afspraak met Arjan van Venrooy (nummervoorziening) om wel de hele achternaam te gebruiken. Dat is echter niet bij alle aanwezigen incl. de voorzitter bekend. (RED: hier wordt inderdaad binnen Edu-k nog over gediscussieerd, maar een definitieve afspraak hierover is nog niet bekrachtigd).
3. In de UWLR-EDEXML profielen hanteren we de “stamgroep” en “samengestelde groep”. Dat laatste is essentieel omdat het gebruik van leermiddelen soms gericht kan zijn op een zeer divers samengestelde groep (meerdere leerjaren bijv.).
4. In de UWLR-EDEXML profielen is het school-ID breder gedefinieerd (o.a. BRIN en dependance code). Ook dit acht de werkgroep voorlopig noodzakelijk. Daar kan verandering in komen als RIO voor de sectoren beschikbaar is gekomen.
5. In de standaard attributenset is “rol leerkracht” opgenomen, in de UWLR-EDEXML profielen (nog niet). Hierover is meermaals een discussie geweest, dit jaar nog weer aangezwengeld door Basispoort, maar het definitieve besluit hierover is nog niet genomen. Probleem blijft dat “rol” niet eenduidig in de keten kan worden gedefinieerd. Het hangt ook erg af van de gebruikssituatie. Die van Basispoort is anders bijv. dan wat er in een school allemaal nog meer aan processen en autorisaties lopen. En voor landelijk genormeerde toetsen is de situatie ook anders. Michiel de Jong stelt voor om ieder voor zich een of meerdere user stories op te stellen ten aanzien van het gebruik van rollen. Op basis daarvan kunnen we wellicht een aparte vocabulaire opstellen die in de uitwisseling gebruikt kan worden. Anton Visser wijst er nog maar eens op dat het doorgeven van een rol niet automatisch leidt tot het geven van een autorisatie bij de ontvangende dienst. Dat wordt door alle aanwezigen beaamd.
6. Geboortedatum+dag is nu uitgesloten in de standaardattributensets. Dat is echter te voorbarig geeft Lisette van Kemenade aan. Zolang het ECK-ID nog niet volledig is ingevoerd is dit gegeven belangrijk voor matching. Maar ook na invoering kan het zo zijn dat er scholen/gebruikers zijn (BES-eilanden wordt bijv. genoemd) die geen ECK-ID (mogen) hanteren maar wel de methodes kunnen gebruiken. Kan dus best zijn dat dit gegeven optioneel wordt en er een business rule gaat gelden dat dit veld uitsluit indien er een ECK-ID wordt geleverd.
Voor de LVS-set is geboortedatum noodzakelijk voor o.a. de normering. Geert Evers geeft aan dat evt. met geboortemaand+jaar voor hen (Cito) te leven valt.

In zijn algemeenheid is men er over eens dat met de volledige introductie van het ECK-ID er een verdere dataminimalisatie kan plaatsvinden. Geconstateerd wordt dat de huidige profielen dit streven naar de gewenste minimalisatie al voor dit moment goed invullen en derhalve ongewijzigd kunnen blijven.

Ten aanzien van het advies om ook profielen uit te werken voor VO en MBO: Marcel Dol zegt geen vragen hiervoor te krijgen en dat ze hierover onderling met scholen afspraken maken. Andere uitgevers stellen deze vraag ook niet. Cito gebruikt voor VO dezelfde LVS-set en dat voldoet. VO komt het veld ‘niveau’ te kort (bijv.

havo of vmbo-tl) om te meten hoe goed de toets is gemaakt. Besluit: terugleggen bij tactisch overleg. Eerst de vraag officieel krijgen.

De werkgroep stemt in met het advies om de geconstateerde verschillen met de standaard attributensets terug te leggen bij de opstellers ervan binnen Edu-k met de bedoeling om die verschillen of op te heffen of om goede argumenten te geven waarom voor bepaalde attributen wel of niet is gekozen.

Er wordt nog opgemerkt dat het attributenbeleid van Edu-k een te beperkte scope zou hebben (teveel gericht op methodegebonden toetsen en de Basispoort-route) waar met name de aanbieders van landelijk genormeerde toetsen last van zouden hebben. De voorzitter geeft aan dat deze werkgroep niet de plek is om dat te beslechten en stelt voor dat men dit in gaat brengen bij Edu-k (RED: bij navraag blijkt dit inderdaad in de planning te staan bij Edu-k).

In het verlengde hiervan ontspint zich een korte discussie over dat het niet altijd duidelijk is waar men met een wens of opmerking naar toe moet gaan: Edustandaard, Edu-K, KAT, Tactisch overleg, Architectuurraad etc. Edu-k en in het verlengde daarvan de Tactisch overleggen PO en VO zijn gericht op implementatie incl. implementatie van standaarden als UWLR. Implementatie-gerelateerde issues horen daar thuis. KAT (Keten Architectuur Team) is er voor de architectuurontwikkeling (incl. gebruik standaarden) voor ECK Distributie&Toegang. Edustandaard (werkgroepen, architectuurraad, standaardisatieraad) zijn er voor het beheren, doorontwikkelen, in samenhang brengen en vaststellen (van nieuwe versies) van de standaarden (incl. het in beheer brengen van een nieuw aangemelde standaard). Issues die geconstateerd worden in de implementatie kunnen leiden tot wijzigingsverzoeken voor het aanpassen van een standaard. Omdat in diverse gremia er een personele overlap is, is het inderdaad wel eens lastig om de "petten" uit elkaar te houden.

Actie: Werkgroepleden stellen user stories op voor het uitwisselen van "rollen leerkracht". Bijv. Als partij x wil ik graag een rol leerkracht uitwisselen met een andere partij omdat cq Als partij y wil ik graag een rol leerkracht ontvangen van een andere partij omdat.... Vanuit Bureau Edustandaard zal dit worden gecoördineerd en daar waar nodig aangezwengeld.

Besluit: De "smalle set" (voor methodegebonden toetsen PO en mogelijk ook VO) en de "LVS-set" (voor landelijk genormeerde toetsen) voldoen voorlopig prima aan het attributenbeleid. Bij de volledige invoering van het ECK-ID kan een verdere inperking of aanpassing van deze profielen weer aan de orde gesteld worden.

4. Nieuwe opzet documentatie

Om meer gebruikssituaties van UWLR goed te kunnen ondersteunen enerzijds en het meer modulair kunnen inrichten van de UWLR-afspraak anderzijds (zeg maar de roadmap UWLR 3.0 e.v.), is het van belang dat de huidige documentatie op een andere wijze wordt gestructureerd. Dit om het onderhoud en het ontsluiten van de documentatie adequaat te kunnen blijven uitvoeren.

Er is een nieuwe opzet gemaakt en die wordt door Elise Lustenhauer in de werkgroep gepresenteerd met het verzoek om mee te denken of dit gaat helpen en of er suggesties zijn tot verbetering.

Deze hele actie is dus alleen gericht op het herstructureren van de bestaande documentatie, niet om verbeteringen (en daarmee veranderingen) in de standaard door te voeren. Uiteraard zal Elise tijdens het werk wel tegen zaken aanlopen die niet kloppen of die voor verbetering vatbaar zijn en die zal ze ook expliciet voorleggen aan de werkgroep met de vraag: aanpassen (als er geen impact is) of als issue registreren voor een mogelijke wijziging van de standaard.

De werkgroep kan zich vinden in deze actie want ze merkt zelf ook wel op dat de documentatie in de loop der jaren steeds gegroeid is en dat men op verschillende plekken moet zoeken om een compleet beeld te krijgen. Bovendien worden op verschillende plekken soms dezelfde zaken behandeld waardoor er een kans is dat bepaalde wijzigingen op de ene plek wel en op de andere plek niet worden doorgevoerd.

Lotte Schiphof: ik zou heel graag per scenario door de documentatie kunnen browsen en niet meer hoeven te zoeken en heen en weer hoeven te klikken. Dat is met 2 opnieuw gestructureerde documenten ook nog het geval. Zeg maar de eigen documentatieset kunnen configureren en alleen zien wat ik nodig heb. Denk daarbij aan een indeling per scenario (methodegebonden toetsen PO bijv.), of iets relevant is voor een LAS of niet etc. Is dat mogelijk om dat zo op te delen en te metadateren. Elise gaat neemt dit advies mee.

De planning is dat er begin januari een eerste concept ligt. Daarvoor zoeken we een aantal meelezers, liefst uit verschillende disciplines (uitgever, toetsaanbieder, LAS, PO-VO-MBO). Op basis van hun input wordt de documentatie aangepast en in de volgende werkgroep (april 2018) voorgelegd om vast te stellen. De volgende werkgroepleden hebben zich beschikbaar gesteld als reviewer:

- Toetsaanbieders: Geert Evers biedt aan om inhoudelijk mee te lezen met nieuwe documentatie (niet technisch)
- Jacob Molenaar stelt zich beschikbaar om vanuit een meer generieke blik (met een lichte focus op gebruik in het VO) naar de documentatie te kijken.
- LAS: Wico van de Berg (ParnasSys) en Lotte Schiphof (Dotcomschool)
- Uitgevers: Marcel Dol (Noordhoff), heeft nog weinig ervaring met de huidige documentatie en zal dit doen met een "frisse blik". Hij stelt ook voor om een nieuwe ontwikkelaar ernaar te laten kijken om te zien of die zijn weg hierin kan vinden.

Elise zal deze mensen apart hiervoor benaderen.

5. Werken in scenario's

In het vorige agendapunt is al kort aangegeven dat de UWLR-afspraken van toepassing kan zijn in meerdere, vaak van elkaar afwijkende, gebruikssituaties. Die situaties willen we als scenario's gaan uitwerken. Een scenario kan van toepassing zijn op een bepaalde sector en binnen die sector op een verzameling min of meer vergelijkbare (deel)processen/diensten. De scenario's worden vormgegeven door de stappen te beschrijven bij uitwisseling en door aan te geven welke standaarden en afspraken (functioneel en technisch) binnen deze scenario's gelden.

De scenario's dienen als referentie voor een implementatie in de onderwijsketen. Als partij kan verwezen worden naar de genoemde scenario's om af te stemmen welke afspraken worden gevolgd. Bij elk scenario wordt aangegeven:

- hoe *het interactieproces* plaatsvindt, incl. transacties als synchronisatieverzoeken etc. indien die in dat scenario gewenst dan wel noodzakelijk zijn,
- welke *gegevens* daarbij worden uitgewisseld (incl. de berichtstructuren, XML-bindings, XML-elementen, verklaring van de velden),
- welk transportprotocol van toepassing is (afhankelijk ook van het noodzakelijke beveiligingsniveau),
- de aanwijzingen van verwerking in de eigen systemen.

Per scenario kan de exacte invulling van de te gebruiken standaarden dus verschillen (bijv. ten aanzien van de attributensets cq profielen). Het is van belang om met elkaar consensus te vinden ten aanzien van de afbakening en de herkenbaarheid van de scenario's. De nieuwe opzet van de documentatie moet de scenario-aanpak ondersteunen.

Dit werk is zagezegd in progress. Claudia Cobelens laat een stuk van het raamwerk van de documentatie zien waarin ook al een eerste voorzet van door haar onderkende scenario's zijn opgenomen (op basis van haar ervaringen afgelopen jaar bij diverse implementaties, zowel in pilot als in productie). In die eerste aanzet ontbrak abusievelijk de uitwisseling in het PO tussen LASSen en Landelijk genormeerde toetsen, maar dat scenario is uitdrukkelijk wel in scope. Zo gauw het stuk voldoende is uitgewerkt zal het worden gedeeld voor reacties.

6. Ondersteuning bij implementatie: validatieservice

Op 29 maart hebben we met elkaar geïnventariseerd welke extra ondersteuning vanuit een standaardisatie- orgaan als Edustandaard zou kunnen worden geboden zonder direct betrokken te zijn bij implementaties. Dat laatste valt namelijk onder een andere verantwoordelijkheid. Nagenoeg alle toen aanwezigen gaven aan dat iets van een continu beschikbare test- of validatieservice erg wenselijk zou zijn. Een service die minimaal twee versies van de standaard ondersteunt en die partijen in staat stelt eerst hun eigen output te testen op compliancy met de standaard alvorens met andere partijen dit te gaan doen.

De eerste versie van deze validatieservice is nu beschikbaar gekomen: testvoorziening.kennisnet.nl. Er is binnen Kennisnet op basis van diverse scripts mee getest, maar we zouden graag voordat we dit verder openstellen ook met een aantal partijen (lieft verdeeld over LASSen en uitgevers en toetsaanbieders) wat veldtests uitvoeren om zeker ervan te zijn dat de functionaliteit voldoende is en er geen technische issues zijn.

Geïnteresseerde partijen kunnen zich bij Claudia Cobelens melden (C.Cobelens@kennisnet.nl)

7. UWLR Vocabulaire voor veld "vakgebied"

Eind vorig jaar heeft Jan-Willem Besteman van Basispoort gepleit voor het maken van vocabulaires voor het veld "vakgebied" in de berichten. Er is toen vanuit diverse kanten input aangeleverd. Jan-Willem heeft via de mail gevraagd of er voor dit overleg een voorstel kan worden neergelegd. Een eerste aanzet is daarom gemaakt door Jos van der Arend. Jos geeft daarbij aan dat de input die hij heeft gekregen is gericht op de methodegebonden toetsen in het PO. Indachtig het uitwerken van scenario's kan je behalve voor dit scenario ook voor andere

scenario's soortgelijke vocabulaires maken. Geert Evers en Michiel de Jong geven aan dat die inderdaad voor de landelijk genormeerde toetsen er heel anders uit zullen zien. En voor VO en MBO uiteraard ook weer anders. In de specificaties moet dit onderscheid tot uitdrukking komen.

De aanzet die wordt gepresenteerd voor de methodegebonden toetsen PO is nog niet goed afgestemd. Lisette van Kemenade geeft aan dat zij samen met haar andere collega-uitgevers en met Basispoort hier nog over in discussie zijn en vindt dat zij eerst hun huiswerk moeten maken. Zij stelt dan ook voor dat zij samen met Jan-Willem Besteman dit gaat oppakken en samen met de andere bij dit scenario betrokken partijen gaat komen met een voorstel. Zij zal ook Jos van der Arend daarbij betrekken.

Voor de andere scenario's kan een soortgelijke actie worden gedaan als daar vanuit de betrokken partijen om gevraagd wordt.

Actie: Lisette van Kemenade (Zwijsen) en Jan-Willem Besteman (Basispoort) stellen een eerste versie van een vocabulaire voor het veld "vakgebied" op en stemmen die af met de andere uitgevers van methodes. Die zal worden ingebracht en afgestemd met Bureau Edustandaard om in de volgende werkgroep (april 2018) in te brengen voor vaststelling.

8. Releasebeleid

Een andere opzet van de documentatie waarbij de inhoud van de afspraak ongewijzigd blijft (zie agendapunt 4) leidt in feite tot een nieuwe versie, maar wel eentje die geen impact heeft of zou moeten hebben op bestaande en lopende implementaties. Hoe laat je dat tot uiting komen bijv. in het versienummer? En wat is de impact hiervan op de implementatie?

Bij andere standaarden binnen Edustandaard (Distributie en Toegang, Edukoppeling) is voor dit soort zaken een releasebeleid opgesteld. In een dergelijk beleid wordt aangegeven wat voor type releaseversies er worden onderscheiden, hoe er wordt omgegaan met versienummering en hoe bestaande en toekomstige implementaties zich tot een nieuwe versie zich dienen te verhouden. Ook voor UWLR stellen we voor om een dergelijk releasebeleid te gaan uitwerken en een voorstel in de volgende bijeenkomst hiervoor te agenderen en vast te stellen.

De werkgroep onderschrijft het nut hiervan en stemt in met het opstellen van het releasebeleid.

9. Doornemen issuelijst

Vanwege tijdgebrek is de issuelijst het kind van de rekening. De voorzitter erkent dat de versie die nu op de website staat ook nog niet is geactualiseerd. De enige wijziging is overigens het onder agendapunt 3 besproken wijzigingsverzoek. De issuelijst zal daarop nog worden aangepast incl. de uitkomst van de bespreking van dit punt.

10. Rondvraag

Geen punten meer voor de rondvraag.

11. Afsluiting

Een volgende bijeenkomst zal gepland worden begin april bij voorkeur voor de architectuurraad (12-04) mochten er zaken zijn die vanuit deze werkgroep daar moeten worden geadresseerd.